

Studie om hur elever med funktionsnedsättning trivs i skolan

Att inte trivas i skolan kan påverka skolungdomars prestationer i skolan och deras levnadsvanor. Ungdomar som har någon funktionsnedsättning eller ADHD är i en utsatt situation, vilket kan leda till att de trivs sämre i skolan.

Undersökning bland ungdomar i Sörmland 2017

I denna studie använde vi oss data från Liv och Hälsa ung-undersökningen som gjordes i Region Sörmland 2017. Sammanlagt inkluderades 4 071 elever i årskurs 9 och i årskurs 2 på gymnasiet. Av dessa hade 827 elever någon funktionsnedsättning, exempelvis:

- Hörselnedsättning
- Synnedsättning där glasögon eller linser inte hjälper
- Rörelsehinder
- Läs- eller skrivsvårigheter
- Aspberger
- Autism eller liknande

146 elever hade ADHD (ADHD/ADD, tourettes eller likande). En kontrollgrupp med 3 098 elever hade ingen av ovanstående funktionsnedsättningar.

Ungdomar som hade någon funktionsnedsättning trivdes sämre i skolan

Bland ungdomar som hade en funktionsnedsättning eller ADHD var det vanligt att skolarbetet påverkades av funktionsnedsättningen (69 procent och 87 procent). Ungdomar som hade en funktionsnedsättning hade ökad risk för låg skoltrivsel, jämfört med ungdomar som inte hade någon funktionsnedsättning. Bland elever med ADHD sågs en fördubblad risk för låg skoltrivsel, i jämförelse med unga som inte hade någon funktionsnedsättning. Den ökade risken för låg skoltrivsel kvarstod bland unga som hade ADHD, även efter justering för skolrelaterade faktorer och för hälsoskadliga beteenden. Denna risk kvarstod inte bland unga som har en funktionsnedsättning.

Internationella och nationella mål för utbildning och hälsa

Att trivas i skolan är viktigt indikator för ungdomars hälsa. Förenta nationernas (FN) mål för hållbar utveckling betonar att vi ska säkerställa en inkluderande och likvärdig utbildning av god kvalitet och främja livslångt lärande för alla. Det betyder bland annat att alla, inklusive personer med funktionsnedsättning, måste ges likvärdig tillgång till alla utbildningsnivåer och möjlighet till livslångt lärande.

FN:s mål om hälsa betonar att vi ska säkerställa hälsosamma liv och främja välbefinnande för alla i alla åldrar. Utbildning ses som ett medel för att nå hälsa och som ett sätt för att minska ojämlikhet i hälsa. Dessa mål stämmer överens med vår svenska folkhälsopolitik som har god och jämlik hälsa som ett mål.

Sammanfattning av resultaten

Sammanfattningsvis visar denna studie att ungdomar som har ADHD är en speciellt utsatt grupp, med en ökad risk för att inte trivas i skolan. Därför behövs ett aktivt arbete i skolorna för att öka skoltrivseln bland unga som har ADHD men också för unga med annan funktionsnedsättning. Detta kan bidra till att alla elever får mer lika möjligheter att utvecklas och för att nå skolans uppsatta mål.

Rapporten i sin helhet är publicerad på [MDPI Journals](#).